

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte
judecători

Ursache Petru,
Toma Nadejda
Timofti Vladimir
Alerguș Constantin
Țurcan Anatolie

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Dobrovicesanu – Mutavci Valentina în numele inculpatului Usov Ivan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017, în cauza penală în privința lui

Usov Ivan Vladimir, născut la XXXXX,
domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 03.05.2016 – 24.10.2016;*
2. *Instanța de apel: 26.12.2016 – 22.02.2017;*
3. *Instanța de recurs: 12.10.2017 – 19.12.2017.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 24 octombrie 2016, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Usov Ivan Vladimir în baza art.264/1 alin.(4) Cod penal, în temeiul art.2 din Legea nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat, că la 17 martie 2016, aproximativ la ora 23:30, Usov Ivan, acționând cu intenție directă și având scopul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, după ce a consumat băuturi alcoolice, știind cu certitudine că nu deține permis de conducere și că este în stare de ebrietate alcoolică, a condus mijlocul de transport de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX al serviciului de taxi „14474”, deplasându-se pe str. Ion și Doina Aldea-Teodorovici, mun. Chișinău, încălcând astfel cerințele art.14 al Regulamentului de Circulație Rutieră, potrivit cărora, conducătorului de vehicul îi

este interzis: a) să conducă vehiculul în stare de ebrietate sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere; ajungând la intersecția str. Ion și Doina Aldea-Teodorovici și str. Ion Creangă, mun. Chișinău, a fost stopat de către colaboratorii Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne pentru verificarea actelor. La cerința ofițerului de patrulare de a prezenta actele pentru verificare s-a stabilit că, Usov Ivan nu deține permis de conducere, după care, fiind suspectat de către colaboratorii Inspectoratului Național de Patrulare că a consumat alcool, acesta a fost supus examinării alcoolice cu alcool-testul de model „Drager 6810”, constatându-se că se află în stare de ebrietate, în aerul expirat depistându-se 0,84 mg/l vapori de alcool, fiind astfel în conformitate cu prevederile art.134 alin.(3) Cod penal, în stare de ebrietate cu grad avansat.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal după indicii calificativi: *„Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport”*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care inculpatul Usov Ivan să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin.(4) Cod penal și stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu adăugarea parțială la pedeapsa aplicată prin sentința dată, a părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12.12.2014 și încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 15.09.2015 de 66 zile închisoare, cu stabilirea unei pedepse definitive de 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În motivarea cererii declarate apelantul a invocat că, Usov Ivan nu întrunește condițiile prevăzute la alin.(1) și (2) ale art.(1) din Legea nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar instanța de fond eronat a aplicat prevederile legii respective, deoarece potrivit materialelor cauzei penale Usov Ivan anterior a fost judecat de două ori, iar prezenta infracțiune a săvârșit-o având antecedente penale, fiind prezentă și starea de recidivă. Mai mult, inculpatul nu s-a autodenunțat, nu a contribuit la descoperirea infracțiunii, astfel nu cade sub incidența prevederilor art. 57 Cod penal și nici sub incidența Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017 a fost admis apelul declarat de procuror, casată hotărârea atacată și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Usov Ivan Vladimir a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii

prevăzute de art. 264/1 alin.(4) Cod penal și stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) luni.

Conform prevederilor art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită prin prezenta decizie, s-a adăugat parțial pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12.12.2014 și încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 15.09.2015 de 66 zile închisoare, stabilindu-i lui Usov Ivan Vladimir pedeapsă definitivă de 1 (un) an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea, calculându-se din data reținerii lui Usov Ivan Vladimir.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Usov Ivan Vladimir de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin.(4) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, cercetarea judecătorească s-a efectuat în procedură simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, astfel legalitatea sentinței atacate a fost verificată sub aspectele de drept: dacă există erori procesuale și dacă măsura de pedeapsă este stabilită în limitele legii.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, recunoscându-și vina, fără a solicita administrarea de noi probe, a solicitat prin înscris autentic examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, iar instanța de fond a dispus examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza art. 364/1 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a menționat că, partea acuzării a contestat hotărârea primei instanțe doar în partea constatării întrunirii condițiilor aplicării prevederilor Legii cu privire la amnistie, și astfel, verificând legalitatea acesteia, Colegiul a considerat că, prima instanță a aplicat eronat față de inculpatul Usov Ivan prevederile Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În acest sens, a notificat prevederile alin.(1) și (2), art.(1) din Legea nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, art. 57 alin.(1) Cod penal și a reținut că, din materialele dosarului, se constată cu certitudine că, inculpatul Usov Ivan nu întrunește condițiile prevăzute în art.57 alin.(1) Cod penal și în alin.(1) și (2), art.(1) din Legea nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, deoarece acesta anterior a fost de judecat două ori, iar prezenta infracțiune a săvârșit-o având antecedente penale,

fiind prezentă și starea de recidivă, or, inculpatul Usov Ivan a fost condamnat prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 12.12.2014 în baza art.264/1 alin.(1) Cod penal, prin care i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de 160 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani. Prin încheierea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 15.09.2015, pedeapsa neexecutată cu muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 132 de ore a fost înlocuită cu 66 de zile de închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Reieșind din cele enunțate și având în vedere că, inculpatul Usov Ivan nu s-a autodenunțat, nu a contribuit la descoperirea infracțiunii, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge ca neîntemeiată cererea acestuia privind aplicarea în privința sa a actului de amnistie și la stabilirea pedepsei, a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, care potrivit art.16 alin.(2) Cod penal se consideră infracțiune ușoară, dar care a fost comisă în stare de recidivă, de persoana celui vinovat, de atitudinea lui față de cele săvârșite, de circumstanța atenuantă - recunoașterea vinovăției (art.76 alin. (1) lit. f) Cod penal) și de circumstanța agravantă prevăzută la art.77 alin.(1) lit. a) Cod penal - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel menționând că, la materialele cauzei nu există probe care ar atesta că, o pedeapsă privativă de libertate nu ar duce la corectarea și reeducarea inculpatului, a conchis de a-i aplica inculpatului Usov Ivan o pedeapsă sub formă de închisoare, cu aplicarea art. 85 Cod penal, considerând-o ca legală, echitabilă și rațională.

6. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la data de 05 aprilie 2017, este atacată, la 18 aprilie 2017, cu recurs ordinar de avocatul Dobrovicenu – Mutavci Valentina în numele inculpatului Usov Ivan, care, invocând temeiul de drept prevăzut de art.427 alin. (1) pct.10) Cod de procedură penală – *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, solicită casarea acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe, susținând că este corectă și legală, deoarece inculpatul întrunește condițiile pentru aplicarea Legii cu privire la amnistie.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocat, menționând că prerogativa de a se pronunța privitor la admiterea sau respingerea cerinței privind aplicarea actului de amnistie față de condamnat este de competența instanțelor de judecată.

8. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată, menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Colegiul lărgit reține că, prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin.(8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că, judecarea cauzei penale vizate în recursul ordinar a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, și la adoptarea hotărârii, prima instanță a aplicat Legea nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ținând cont de prevederile art. 275 pct.4), 107 alin. (1) Cod de procedură penală, astfel că, a încetat procesul penal intentat în privința lui Usov Ivan Vladimir în baza art.264/1 alin.(4) Cod penal.

Ulterior, instanța de apel, judecând apelul declarat de partea acuzării, a verificat îndeplinirea de către prima instanță a cerințelor dispozițiilor art. 364/1 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, constatând că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate nu a fost viciată, însă a considerat eronată concluzia privind aplicarea amnistiei în privința inculpatului, deoarece ultimul nu întrunește condițiile stipulate în Legea cu privire la amnistie.

În acest sens a menționat că, acesta anterior a fost de judecat două ori, iar prezenta infracțiune a săvârșit-o având antecedente penale, fiind prezentă și starea de recidivă, or, inculpatul Usov Ivan a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12.12.2014 în baza art.264/1 alin.(1) Cod penal la pedeapsă sub formă de 160 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, iar în baza încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 15.09.2015, pedeapsa neexecutată cu muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 132 de ore a fost înlocuită cu 66 de zile de închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. Totodată, a reținut că, inculpatul Usov Ivan nu s-a autodenunțat, nu a contribuit la descoperirea infracțiunii, și astfel, i-a aplicat pedeapsă penală, considerând-o legală și echitabilă.

Prin urmare, reieșind din analiza hotărârilor adoptate în speță, Colegiul lărgit consideră, că soluția primei instanțe este legală și întemeiată, iar cea a instanței de apel eronată, or, art. 1 alin.(1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, stipulează că, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de

recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art.2-9, 11 și 12, iar alin. (2) al articolului indicat, indică expres că, căința activă a persoanei se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art.57 din Codul penal nr.985-XV din 18 aprilie 2002, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise.

Din conținutul art. 57 Cod penal, trebuie de înțeles că liberarea de răspundere penală, în legătură cu căința activă, este posibilă numai în cazul în care sunt întrunite următoarele criterii: persoana s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune.

Astfel, reieșind din textul legii precitate, se conchide că, pentru aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate, este suficient să fie întrunite cel puțin unul dintre criteriile enumerate supra.

Colegiul penal reține că, art. 2 al aceleiași Legi stabilește că, procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare, cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate, referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr.985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, și dacă sunt întrunite condițiile expuse în prezenta lege.

Totodată, Colegiul lărgit notează că, potrivit practicii judiciare constante, în cazul când nu s-a cauzat vreun prejudiciu, instanța poate aplica prevederile art. 2 din Legea nr. 210, numai dacă inculpatul a manifestat căință activă prin autodenunțare sau prin contribuire activă la descoperirea infracțiunii (*care include: judecarea cauzei penale în procedura prescrisă de art. 364/1 sau art. 509 Cod de procedură penală sau în cazul recunoașterii integrale a vinovăției.*

Reieșind din cele expuse supra și având în vedere circumstanțele cauzei, precum judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, săvârșirea unei infracțiuni ușoare, lipsa prejudiciului, Colegiul lărgit conchide că, prima instanță corect a ajuns la concluzia că inculpatul Usov Ivan întrunește cerințele prevăzute la art. 3 din Legea cu privire la amnistie nr. 2010 din 29 iulie 2016 și cade sub incidența prevederilor art. 2 din Legea menționată.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, temeiul invocat de partea apărării, și-a găsit confirmare la judecarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este neîntemeiată, astfel că, recursul urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei instanței de apel din motivul admiterii greșite a apelului, cu menținerea sentinței primei instanțe în privința inculpatului.

9. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Dobrovicesanu - Mutavci Valentina în numele inculpatului Usov Ivan, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017, cu menținerea sentinței Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 24 octombrie 2016, prin care a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Usov Ivan Vladimir în baza art.264/1 alin.(4) Cod penal, în temeiul art.2 din Legea nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Usov Ivan Vladimir urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **18 ianuarie 2018**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Alerguș Constantin

Judecător

Țurcan Anatolie